

Z A P I S N I K

8. seje Komisije za enake možnosti na področju znanosti

Seja je potekala v sredo, 8. maja 2024, ob 14. uri, po spletu (Zoom).

Navzoče članice/-ni:

Dr. Kristina Žagar Soderžnik (predsednica), dr. Milica Antić Gaber, dr. Suzana-Nadia Seaptefrati, dr. Branislava Vičar, Jaša Drnovšek, dr. phil. (Zvezna republika Nemčija), dr. Andrej Perdih, dr. Saša Pišot, dr. Robert Devetak, dr. Majda Pavlin, dr. Meta Dobnikar.

Odsotne članice/-ni: mag. Saša Zabukovec (opr.), dr. Jovana Mihajlović Trbovc (opr.), Tit Neubauer (opr.), dr. Mirjana Nastran Ule, (opr).

Predlagani dnevni red:

1. Potrditev dnevnega reda
2. Obravnava predloga Splošnega akta o raziskovalnih nazivih (ARIS)

Ad 1.) Komisija je potrdila predlagani dnevni red.

Ad 2.) Komisija je pregledala in razpravljala o predlogu Splošnega akta o raziskovalnih nazivih, ki so ga pripravili na Agenciji za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost (ARIS). Na predlog je podala naslednje komentarje in predloge, ki jih bo predsednica posredovala na ARIS:

- 5. člen (nevtralna slovnična oblika)

Predlagamo dosledno rabo ene od strategij spolno vključujoče rabe jezika v celotnem dokumentu, tj. bodisi dosledno rabo ženskih in moških oblik bodisi dosledno rabo podčrtaja.

- 8. člen (minimalni kvantitativni pogoji)

1. Glede na trenutno veljavne količinske minimalne standarde ARIS za izvolitev v raziskovalne nazive pomeni 8. člen občutno zaostrovanje kriterijev. Uveljavitev tega člena bi prizadela zlasti kandidatke_e za imenovanje v naziv znanstvena_i sodelavka_ec. Asistentke_i z doktoratom, ki bi lahko po trenutno veljavnih standardih napredovali v višji naziv, novih predvidenih pogojev zlepa ne bodo izpolnili; znanstvene_i sodelavke_ci, ki bi lahko po trenutno veljavnih standardih obnovili svoje imenovanje, pa bodo ob uveljavitvi novih predvidenih pogojev karierno nazadovali ali pa bodo – če sistemizacija delovnih mest v njihovih raziskovalnih organizacijah tega ne bo predvidela – ostali celo brez zaposlitve. 8. člen ni v skladu z 2. členom osnutka Splošnega akta, po katerem je namen akta opredeljen kot »vzpodbujanje kariernega razvoja raziskovalca in prispevati h kakovosti raziskovanja v Republiki Sloveniji«. Nasprotno: zaostrovanje minimalnih kvantitativnih pogojev bi lahko razumeli celo kot željo, da se zmanjša delež delujočih znanstvenih sodelavk_cev v Sloveniji.

2. Postaviti citiranost v sistemu SICRIS za minimalni kvantitativni pogoj za imenovanje v naziv iz III. karierne stopnje je sporno vsaj z dveh vidikov:

a) Citiranost, gledano nasploh, ne priča nujno o kvaliteti raziskovalke_ca, temveč je lahko povezana zgolj z vsečnostjo raziskovalne teme. V praksi to pomeni, da imajo raziskovalke_ci, ki se ukvarjajo s specifičnimi, tudi v širšem raziskovalnem okolju manj znanimi ali celo povsem novimi, pionirskimi temami, že v izhodišču manj možnosti, da bi jih kdo citiral.

b) Minimalni kvantitativni pogoj citiranosti v sistemu SICRIS je diskriminatoren zlasti do raziskovalk_cev s področja humanistike. Namreč: splošno znano je, da SICRIS zelo pogosto ne zazna in ne upošteva citatov, čeprav so objavljeni v relevantnih humanističnih znanstvenih revijah. Poleg tega SICRIS že v izhodišču ne zazna in ne upošteva citatov, objavljenih v znanstvenih monografijah. Nenazadnje SICRIS upošteva le citate iz del, ki so prvotno izšla kot znanstveni članek, ne pa kot znanstvena monografija. Posledično je v Sloveniji na področju humanistike nemalo vrhunskih raziskovalk_cev (celo takšnih, ki so karierno že na ravni znanstvene svetnice_ka!), ki se lahko pohvalijo s citiranostjo v monografijah, izdanih tudi pri najuglednejših mednarodnih znanstvenih založbah, medtem ko v sistemu SICRIS nimajo zavedenega niti enega citata. Citiranost kot minimalni kvantitativni pogoj zato ne bi smela biti vezana samo na prepoznavo v sistemu SICRIS.

3. Glede na to, kako malo sredstev ima ARIS na voljo za financiranje raziskovalnih projektov, bi morali trenutno predlagani nabor možnih vsebinskih referenc nujno razširiti. Kar zadeva referenco pozitivnega mnenja Senata univerze/Senata članice univerze/Znanstvenega sveta raziskovalnega zavoda/Znanstvenega sveta ARIS/Inovacijskega sveta ARIS, pa manjka podrobnejša opredelitev, kako in kdaj lahko kandidat_ka sploh pridobi takšno mnenje. Priporočljivo bi bilo tudi, da že splošni akt določi obveznost vsake raziskovalne organizacije, da predhodno opredeli minimalne kriterije za pridobitev pozitivnega mnenja (s strani senata, znanstvenega sveta itd.) in jih vključi v svoj interni pravilnik o izvolitvah v nazive. S tem bi bil tudi ta kriterij bolj jasno definiran.

4. Nenazadnje se ob 8. členu zastavlja vprašanje, zakaj določa ARIS minimalne kvantitativne pogoje le za izvolitev v kategorijo uveljavljenih raziskovalk_cev, ne pa tudi pogojev za izvolitev v druge kategorije.

5. Prosimo tudi za opredelitev, na kaj se nanaša 5FTE? Ali na celoten projekt, npr. evropski projekt, ali le na slovenski del projekta?

6. V prehodnih določbah, opisanih v 14. členu, je določeno, da se bodo pravila splošnega akta začela uporabljati od 1. 1. 2025. Ker je načrtovanje za kandidiranje za III. karierno stopnjo običajno dolgoročno, je priporočljivo razmisliti o razširitvi časovnega okvira.

7. Predlagamo, da se med minimalne pogoje uvrsti še dodatna alternativa, npr. mentorstvo pri doktoratih.

Seja se je zaključila ob 16.00 uri.